

Runoja lainanpäivänä 2021

Sisältö

Arbelius Riitta

Soisiko metsä	4
Pakkashuurlussa	5
Sulan reunalla	6

Alhontaus Raija

Toivon	7
--------------	---

Hakkarainen Jarmo

Hengellinen poliklinikka	8-9
--------------------------------	-----

Huovinen Veli

Valkeaa	10
Kirjoittaminen	12-13

Huttunen Signe

Viisi sanaa	14
Uusi normaali	15

Ikonen Esko

Pandemia	16
Hiihtäjä	17

Kananen Mirja

Lipasto	18
Albatrossi lentää matalalla	19

Karjalainen Anneli

Näkymä 2050-luvulle	20
Valoa ja toivoa on	21

Karjalainen Hilka

Sopu	22
Missä kiire ois aivan kohdallaan?	23

Kinnunen Tarja-Leena

Millainen on tulevaisuus	24
Sukulaisia	25

Laukkanen Sisko

Toive	26
Nimetön	27

Leinonen Olavi

Lokakuu	28
Oikea runoilija	29

Mankinen Pentti

Menneisyys myös tulevaisuutta	30
Mettärahoissako tulevaisuutta?	31

Nyyssönen Marjatta

Jokin pimeys yllätti	32
Taivaanrantaa ei näy	33

Sydänvirta Gabriel

Laiva vie	34
Kuljen uudessa maailmassa	35

Syvävirta Eine

Kissankelloja pihamaalla	36
Mustavalkoinen paimenkoira	37

Virkkunen Pirjo

Toivoa paremmasta	38
-------------------------	----

Runoja lainanpäivänä 2021

Ajatuksia tulevaisuudesta

Runoja lainanpäivänä vuodesta 1991 lähtien

Julkaisijat:

Kainuun Kirjailijat ry

Kajaanin kaupunginkirjasto

Kuvat: Veli Huovinen

Takakannen runo: Gabriel Sydänvirta

Kajaanin Offsetpaino Oy, 2021

Soisiko metsä
muisoisiko esiin
tulevan tuulet,
jos uskaltaisin kuulla,
jos kahisisin kanssasi?

Riitta Arbelius

Pakkashuurussa
koivujen paljaat oksat
valmistautuvat.
Kevään tuulet pesivät
niissä aavistuksina.

Riitta Arbélius

sulan reunalla
västäräkit vahvajalat
tarpovat kevääseen voimaa

sinistyvällä jäällä
viiman tarmo heikkenee
avoveden pinnassa kuvajaiset läikkyvät

kesä hymisee taustalla
voimastaan varmana

Riitta Arbelius

Toivon

Että pian koittaisi rokotushetket,
silloin koronalta loppuisi retket.

Lapset iloiten koulutiellä,
tutut kaverit kohtaisi siellä.

Saisi vieraita ukki ja mummi.
Voisi kylässä käydä kummi.

Terveyttä onnea myötä,
että olisi kaikilla ruokaa
ja tekeville työtä.

Taas penkkiin istuisi kirkkokansa,
soisi virret jälleen kirkoissansa.

Yllä maailman rauhankyyhky,
silloin loppuisi itku ja nyhky.

Nöyrästi pyydän vielä,
että Isämme ylhäältä sieltä
antaisi hyvän voittoa,
pahan vallat teiltämme poistaa.

Raija Alhontaus

Hengellinen poliklinikka

Bysantin kilvoittelijaisät opettavat,
että Jumalan valtakunta on
kirkon elämän sisältö ja päämäärä

Tie Jumalan valtakuntaan
kulkee
ristin ja kuoleman kautta

Kirkon uskollisten jäsenten kilvoittelu
merkitsee taistelun alkua,
hyveiden vahvistamista,
rukouksen synnyttäjää ja
hiljaisuuden opettajaa

Kirkko on aikamme persoonattomassa ja kylmässä
maailmassa
hengellinen poliklinikka,
jossa uskovaisia yhdistää toisiinsa
Jumalan hoitava rakkaus ja
uskovien keskinäinen huolenpito

Bysantin kirkon
ikivanha liturginen perintö julistaa
usvaisessa maailmassa,
ettei ketään jätetä yksin

Kirkon jäsenen elämä on tarkoitettu
myönteiseksi vastaukseksi
Jumalan rakkauden kutsuun
Kirkko on Kristuksen seuraajille
turvasatama
kun kirkkoa vastaan juonitellaan
se selviytyy
kun sitä häväistään
se kirkastuu entisestään

Kirkon jäsen on vieras
ohikiitävälle ja
turmeluksen alaiselle maailmalle,
mutta läheinen
Jumalan terapeuttille elämälle

Hänen tulevaisuutensa kasvaa lakkaamattomasta
rukouksesta,
ihmiskunnian karttamisesta,
sekä jatkuvasta todellisen
kotimaansa odottamisesta

Jarmo Hakkarainen

Valkeaa...

Tulisitpa yölleni
taivas valkeisissa
palavissa tulissasi
tähties satavissa

Oi olisitpa onnellinen
helkkyvissä kelloissasi

Suveni suloisin yö

Tulisitpa sateissasi
vihreissäsi pisaroin
taivaansinen laitamilta
kaartes raitamilta

Oi olisitpa kiihtyväinen
ukkosissas viihtyväinen

Kesäni kevein kukkanen

Tulisitpa poutapilvin
tyynin vesin peilillesi
laiturillein lakkaisit
pysähtyisit penkilleni

Oi olisitpa illanlasku
aurinkoni aina

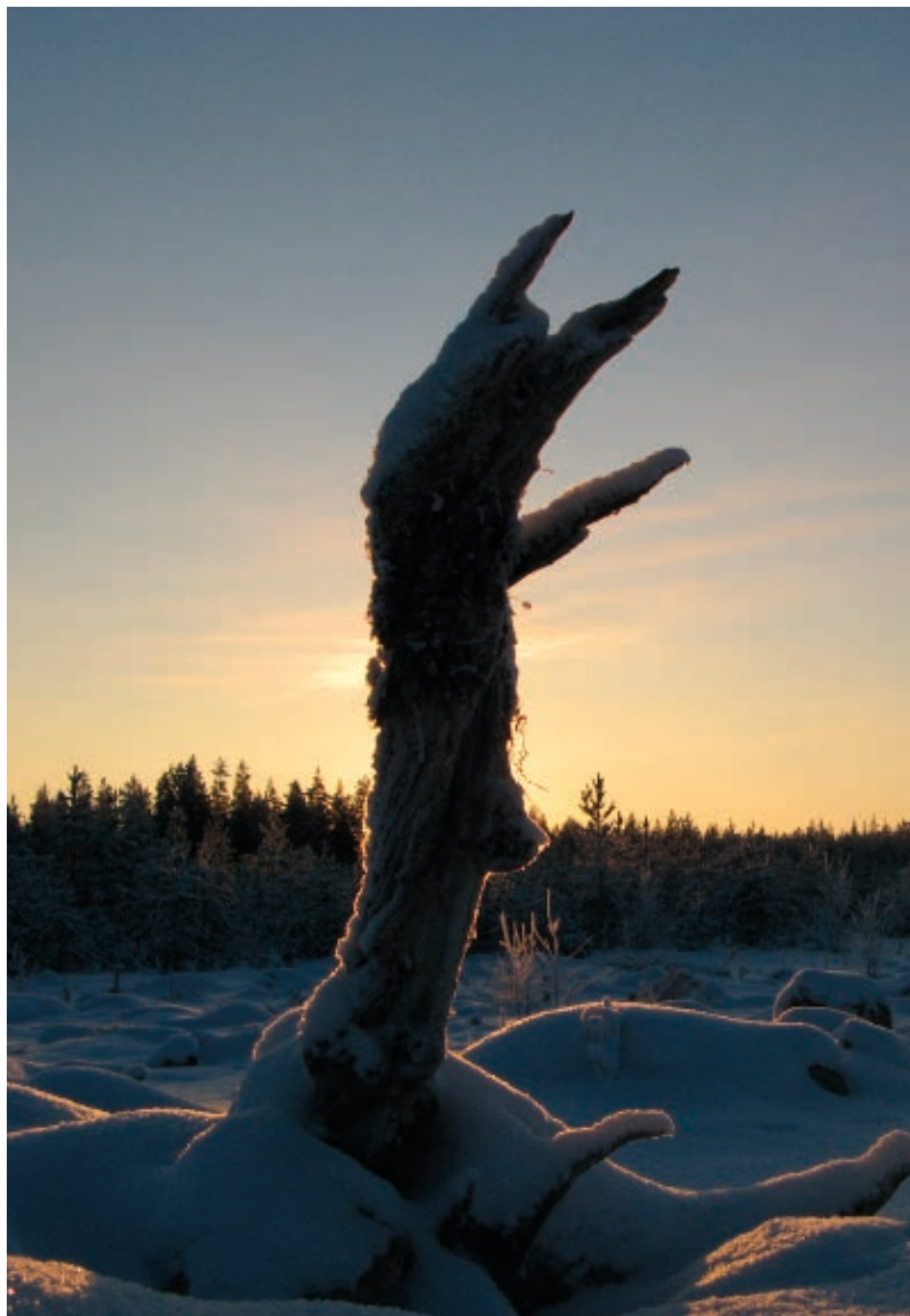
Tulessasi aamuun asti

Tulisitpa tähtitaivas
pilkuin tuhansin tulisit
siellä pieni otavainen
rakkauteeni sulisit

Oi unenmaassa ihanassa
oisit nukkumassa

Päivälleni alkaisit

Veli Huovinen

Kirjoittaminen

Se on silmissä sinistä taivasta
hehkussa aamun alkavan
mustaa kahvia motissa
lehti selaamista vailla

Sinun vettäsi haaleaa
kesäyötä vaaleata

Lyijykynä lymyilemässä

Se on ajatusten avointa aukeeta
rimpisuo nenän alla
pitkospuitteni lahovikaa
lampi mun taivaan alla

Sinun valkoista hattaraa
pilviesi uturaitaa

Paperilla neljäs rivi

Se on rinnettä korkealla
mun mieleni maisemalla
lintu kaatamassa pesäpuulle
pääskynä suvensuulle

Sinun kesäsi keijukaista
kasteissa ihanaista

Piste mun lausehella

Se on sumujeni iso mutta
varhaista harmautta
kelopuissani hopeainen
suhteeni vakinainen
Sinun ruskaisi hämmennystä
väriviuhkan ihmetystä

Otsikkoni otsaluussa

Se on riite, rimpi ja rakkaus
talveni pimeä pakkaus
lumiviitta hartehille
kevät sun sulaville

Sinun purosi viilentämässä
kevätäinen helinässä

Kirjani kansi ja aurinko

Veli Huovinen

Viisi sanaa

Maa on pallo.
Maapallo.
Se pyörii.

Ukkini ei uskonut
tuota uutista.
Hän kommentoi
tietoa näin:
Hullluuteensa se tämä
maailma hukkuu.

Viisi sanaa.

Tulevaisuus.

Signe Huttunen

Uusi normaali

Edessäni on kaksi polkua,
joista kerrottiin kansakoulun
lukukirjan tarinassa.

Minun on valittava polkuni,
jatkettava matkaa.

Toinen polku kutsuu:

- Rinkeleitä ja piparkakkuja.
- Rinkeleitä ja piparkakkuja.

Toisen polun kutsuna on:

Kuivaa leipää.

Kuivaa leipää.

Valitsen polkuni.

Kuivaa leipää.

Uusi normaali.

Signe Huttunen

Pandemia

Tyhjyyden kuiskaus.
Yksinäisyyden aave tuskan maljassa.
Hiljaisuuden joukko
armon vartijana.
Olen vielä matkalla.

Esko Ikonen

Hiihtäjä

Kimaltava hanki.
Sukset puikkaa
hangessa suikkaa.
Kuusikon takaa
auringon kilo.
Vieläkö ehdin sinne.

Esko Ikonen

Lipasto

Lipaston laatikkoa avatessani kuulen tutun äänen

- katsokaa, älkää levitelkö.

Rintaneula, helmet, papereita, isälle tuoksuva pomppannappi,
pinssi kiväärin ristissä.

Laatikon sisuksissa valkoiset päällyslakanat,
pitsireunaiset tyynyliinat, käsin nimikoidut keittiöpyyhkeet,
alkavan kesän hehku korttien ruusuissa,
joulukoristeissa lapsuuden juhlat.

Lipasto jatkaa tarinaansa entisöitynä, tummaksi lakattuna.

Laatikot täyttyvät uusista aarteista pienten poikien ihailla.

- Hankittiin ensimmäiseen yhteiseen kotiin, jatkaa äidin ääni.

Isä pyöräyttää reinotossulla vauhtia ruskealle tv-tuolille:

*Oon köyhä laulaja mä vain,
olen koditon. Synnyinseudut jäivät, kauniit..*

- katselkaa älkää pahasti levitelkö, sanoo.

Mirja Kananen

Albatrossi lentää matalalla
katse tavoittaa saaliin
silmänräpäys ja
syöksy nostaa pärskeet
pisarat sinkoilevat.

Renkaat veden pinnalla suurenevat
tasoittuvat.
Siipien liike heijastuu sinisenä välkkyvään mereen.

Mirja Kananen

Näkymä 2050-luvulle

Maaseutu kukoistaa
isot tilat kasvattavat viljan
jokaisen talon tontilla on kasvimaata
samoin kerrostalojen lähimaastossa.

Kyläkaupat toimivat taas
näin vältetään turhaa autoilua.
Isoihin työpaikkoihin kuljetaan
julkisilla liikennevälineillä.

Lemmikkieläimen saa talouteen
jossa on ainakin yksi lapsi.

Vanhainkodit ovat paikkoja
joihin kunnan asukas voi mennä
asumaan kun ei enää kotona
yksin pärjää. Maksu on tietty
prosentti eläkkeestä.

Luonto kiittää ja yksilön
tarpeet huomioidaan.

Anneli Karjalainen

Valoa ja toivoa on

Muutoksia työelämässä:
palataan askel taaksepäin.
Automaatio aina ei olekaan ässä
vaan ihminen suorittaa tehtävän.

Eivät kaikki jaksaa pöntätä ja lukea
edes ammattitutkintoon saakka.
Silloin pudokas tarvii apua ja tukea
hän ei halua olla kenellekään taakka
vaan töissä käydä ja palkkaa saada
vaikka korjata jotain tai järjestellä.

Syntyvä kulu ei yritystä kaada
ja nuorella on paikka mihin aamulla mennä.
On elämässä järjestys ja muutenkin
saa unelmoida asunnosta ehkä perheestäkin.

Eikä se ole keneltäkään poissa.
Työnantaja tulee pian huomaamaan
että nuori oppii ja kehittyy
rahan käyttöä hallitsemaan
ja omaa tulevaisuuttaan rakentamaan.

Anneli Karjalainen

Sopu

Sopu perheenjäsenten kesken,
 kovin suloinen se on,
 se syntyy usein itsekseen,
joskus kätkeytyy piilohon.

Mitä saisikaan aikaan se maailmassa,
 jos kaikkialla se asuis?
 Sitä voimme ainakin arvailla
 ja toivoa rukoilla usein.

Mitä voisimme tehdä yhdessä,
 kaikki kansat maailman,
jos rakkaus asuisi ihmisessä,
 joka kulkijassa maan?

Mihin kukkaset kaikki istuttaisimme,
 minne tekisimme yhteisen majan,
 miten toisia heikkoja auttaisimme
yli kieli- tai valtakunnan rajan?

Ei kellään puutetta ruuasta,
 ei vaatteista, ystävistä,
vain lämpöä suurta rinnassa,
mi läikehtii läikehtimistään.

Se liikettä antaisi jalkoihin,
 ei toimettomana olisi ketään,
kaikki keksinnöt yhdessä pantaisiin
 avuksi kansojen suureen hätään.

Mitä kaikkea voisimme tehdäkään,
 sitä tietäne meistä ei kukaan.
Mutta voimme omassa elämässä
sopua levittää ees pieneen kolkkaan.

Hilkka Karjalainen

Missä kiire ois aivan kohdallaan?

Ylistys olkoon Kristuksen,
joka kuollut on puolesta jokaisen,
joka kärsi vaivan väkevimmän
kuin ihmisellä kellään.

Pyhän Hengen lahjoittaa omilleen,
joka ohjaa tietä uskovien
ja lahjat suo monet armossaan,
kun rukoilet niitä toivossa.

Miten paljon aikaa sulla,
luo Kristuksen vielä tulla,
onko aikaa parannuksen tekoon,
ennen kuin nukut viimeiseen lepoon?

Miten paljon meillä aikaa,
sitä tietäne meistä ei kukaan,
milloin Kristus takaisin palaa
ja omansa ottaa mukaan?

Kun menossa säe kohta viimeinen,
kuinka muotoilla taitaisinkaan sen,
kuinka paljon rukoilla puolestasi,
että Kristuksen oma jo oisit?
Missä kiire ois aivan kohdallaan,
niin askelissa luo Jumalan,
jätä kiireesi työssä arkisessa,
saat levon Herrassa Kristuksessa.

Hilkka Karjalainen

Millainen on tulevaisuus

Viruksia sotia
ihmiset vailla kotia
telttakylä
lapset vailla syliä
jäätiköt sulaa
ruuasta on pulaa
maanvyöryjä kuivuutta
ihmismielen nuivuutta
joskus tuuli pistää
hyrskyn myrskyn
ja nakkaa rannalle
liian ison tyrskyn
sademetsät vähenee
ilmastonmuutos
vääjäämättä etenee
muovisaaste
on merissä haaste
luonnon lajeja katoaa
mutta ihminen lisääntyy
ahneudessako syy
millainen on meidän
tulevaisuus?

Tarja-Leena Kinnunen

Sukulaisia

Haaveet toivo
ja tulevaisuuden usko
ovat sukulaisia
pelkojen maailmassa.

Tarja-Leena Kinnunen

Toive

Sininen taivas
Puun silhuetti sineä vasten

Oksat ojentuvat ylös kuin kädet
Ei anoen vaan vastaanottaen

Tahtoisin minäkin seisoa
vielä ryhdikkäänä
antaa ja saada

Jaksanko?

Sisko Laukkanen
Torrevieja 2011

Nimetön

Silmät häikäistyvät
auringosta

Kadun varrella valkoisia
taloja vieretysten
Piha-aidoilla rönsyilevät
köynnökset ihastuttavat
kukinnoillaan

Naapurin aidan takaa
kohoaa ylväs puu
yli kattojen

Kuin majakka se ohjaa
kotipihaan
Nimetön
- kuitenkin niin turvallinen!

*Sisko Laukkanen
Torrevieja 2011*

Lokakuu

Alastomat koivunvarvut
jäärätteiset rantakivet
mustat kylmät koillisen aallot

Sydämeen asti yltävä kylmyys
alakuloisuus kaipuu

Viimeiset joutsenet
töräyttelevät kutsuhuutojaan
- ovatko kaikki valmiina lähtöön?

Panen vain mökin lukkoon
ja käännän veneen nurin
- minä tulen

Olavi Leinonen

Oikea runoilija

Jos minä olisin oikea runoilija

laulaisin Suomen lauvoista kesäpäivistä

sen lempeistä öistä

koivujen vihreydestä

honkien uljaudesta

pihlajan punaisista marjoista.

Laulaisin Andalusian lämmöstä

Välimeren sinestä

palmurantojen komeudesta ja vuorten jylhyydestä.

Elämän koreudesta minä laulaisin.

Olavi Leinonen

Menneisyys myös tulevaisuutta

Eteenpäin metsään, se tulevaisuutta
metsä-Suomessa; honka, mänty, petäjä
näkökentässä, eikä ole mitään uutta.
Ennen metsässä se hevonen, vetäjä.

Metsän puut ja järven kalat, isänmaata
ja mustikat, puolukat, elinkeinot antaen
ja sienet, puuta tuota ole en sahaamatta.
Ja kävyt; käpysäkkiä vävyt pois kantaen.

Tulee joulu kultainen kaikkien pirtteihin,
unohdetaan muovi, paljon ongelmainen,
metsän halot saunan uuniin ja liitereihin,
syksyllä jo unet joulusta – riisipuuroinen.

Tulevaisuus meillä metsässä, on kylläkin
ja naapurin autokin mettään se rysähti
ja siitähän puhetta, pahuutta kylälläkin
liiaksi asti, kun auto oli maanteiden tähti.

Sitä kun metsässä kulkea höllötämme
emme arvaa pelätä; vaara karhu ja susi
ja unohda herkut jos pelkää! Köllötän
rannalla mökissä, nurkalla kotikuusi...
Tuulen tuiverrus, metsässä turvallista.

Pentti Mankinen

Mettärahoissako tulevaisuutta?

On aina rahallista suuret metät, mettärahat,
Liisaa naapurin, kun sievä, niin aina aattelin.
No, aina mulla porstuassa kirveet ja sahat
valmiina ja unessa Liisaa naapurin saattelin.

Toivoa paljon metsässäkin, edessä enempi
kun puuta myydä riittää, tulevaisuus hyvä.
Metsätön jos naapuri, ei silloin syty lempi,
mutta metsää voi myydä, on arki tai pyhä.

Mutta eipä himoitse yhtään mettärahoista,
mutta metsän herkut; marjat, sienet parasta.
En välitä enää yhtään niistä moottorisahoista,
naapurin metsästä joulukuusta en varasta.

Nythän haaveeni kuitenkin korpikuusen alla
kuin ennen vanhassa ajassa se pontikkatehas.
Joo, kyllä kun torvesta tippuu, sataa kaatamalla.
Ei mettärahoja, aito joulukuusi ja oma rakas.

Mutta se metsän riista; metsot, teeret, hirvet,
eikä mitään teerenpeliä, vain sitä riistakeittoa
ja halkoja pirtin uuniin, tarttee sahat ja kirveet
eikä muuta kuin leikkisanojen päälle peittoa.
Ja ja, tulevaisuutta uutta aina metsästä löytyy
ja on tottuutta, eikä uutta; metsässä tulevaisuus!

Pentti Mankinen

Jokin pimeys yllätti.
Maa, jään peitossa, unensa piti.
Aamun valo
 tarinan nimeä kysyy,
minäkö, sinäkö, minäkö?

Kumartelevat selät,
liikkumatonta ikuisuutta vasten.
Yö on unessa, uneton.
Kirjoitan tarinaa,
viimeinen aamu
 ruokkii loputtomia jonoja.
Rakkautta, sen silkinohutta,
levottomat kämmenet kysyvät.

Arvoitusten määrä kasvaa,
polku muuttuu, varmaksi.

Vielä kerran laulaa metsä,
vielä kerran pauhaavat purot,
visertää lintu.

Ja ihminen, uhmassa, yrittää
palata jälkiään,
 edes muistaa

auringon nousevan, kuun kuiskaavan,
lämpimässä elämän yössä.

Marjatta Nyyssönen

Taivaanrantaa ei näy.
Vain pilvien kavalkadi,
myrsky, joka hajottaa ja hallitsee.

Haparoimme ojentuvia käsiä.
Löydämme eksyneitä, vaillinaisia

jaksaa tätä maailmaa, jonka tuholle
ei näytä loppua tulevan.

Käännymme puiden puoleen,
joka ilmansuuntaan,
ja etsimme vastauksia,
joita kysymykset hajottavat.

Ei löydy urhoollista,
kaikki paikat täynnä,
kunnes lakkaavat olemasta,
kuin muistoissa, kauan sitten.

Ylimaallinen poistunta sitoo kultalangoon eksyneet,
eikä kukaan, ei mikään,
ymmärrä.

Kuin pelon ja tuskan,
jotka haihtuvat kaikkinelevään loputtomuuteen...

Marjatta Nyssönen

Laiva vie minua kohti tuntematonta
yli suuren ulapan
en tiedä
mikä minua siellä odottaa

mutta varmasti se on jotain
äärimmäisen
 hillittömän
 Ihanaa

Gabriel Sydänvirta

Kuljen uudessa maailmassa
paljon avautuu
paljon kuolee
askeleissani kukkivat tähdet

Gabriel Sydänvirta

Kissankelloja pihamaalla
tiheänä mättäänä.

Kellokukat ja taivas
samaa kuulasta sineä.

Eine Syvävirta

Mustavalkoinen paimenkoira
nukkuu matolla.

Näkee unta.

Herkkäliikkeiset korvat värähtelevät.
Silmät liikkuvat suljettujen luomien takana.

Herää,
kun sen kurkusta
purkautuu pitkä,
alkukantainen ulvonta.

Eine Syvävirta

Toivoa paremmasta

Koronan jälkeen maailma tulee olemaan toisenlainen kuin nyt. Millainen? Sitä ei kukaan tiedä. Ja vaikea sitä on arvatakin, kun tulevaisuus on hämärän peitossa. Koko maailma myllertää syvällä suossa. Mistä löytyisi loitsu, jolla nostaa se ylös ja joka auttaisi meitä näkemään tulevan. Mistä löytyisi sellainen ennustaja, jonka sanaan voisi luottaa.

Maailma menee menojaan omalla painollaan niin hyvinä kuin huonoinakin päivinä. Toivon, että ihmisten hyvät aiheet tulevaisuuden suhteen toteutuisivat ja että maailma säästyisi pahimmilta tuhoilta niin luonnon, ilmaston kuin ihmistenkin osalta. Meissä elää toivo paremmasta huomisesta, ja se saa meidät toimimaan ja kehtämään kaikki ne koettelemukset, joita kriisiajat tuovat aina tullessaan.

”Maailma on kaunis ja hyvä elää sille, jolla on aikaa ajatella ja tilaa unelmille...”, näin laului Irwin Goodman 80-luvulla Vexi Salmen sanoittaman ja Kassu Halosen säveltämän mieleenpainuvan tekstin. Irwinin esittämä laulu on sanoiltaan ajaton. Se sopii laulettavaksi myös tänään ja huomennakin, vaikka pilvet varjostavat taivaanrantaa koronapeikon aiheuttaessa pelkoa ja tuskaa kaikkialla siellä, missä se liikkuu.

Pirjo Virkkunen

Illan hämyssä
kuuntelen uutta tuulta

se kertoo salaisuuksista
jotka ovat minulle
vielä vieraita

Gabriel Sydänvirta 2014